ІНСТИТУТ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПАТОЛОГІЇ, ОНКОЛОГІЇ І РАДІОБІОЛОГІЇ ім. Р.Є. КАВЕЦЬКОГО НАН УКРАЇНИ

"ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Інституту експериментальної
патології, онкології і радіобіології
ім. Р.Є. Кавецького НАН України,
доктор медичних наук, професор,
академік НАН України

_____ В.Ф. Чехун

«23» 12 2020 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЗЛОЯКІСНИХ ПУХЛИН ОСНОВНИХ ЛОКАЛІЗАЦІЙ»

напрям підготовки **доктор філософії**
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

Спеціальність: **222 – Медицина**

Київ – 2020

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «**Сучасні методи діагностики та лікування злоякісних пухлин основних локалізацій»** для докторів філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров'я» денної форми навчання за спеціальністю 222 – «Медицина». Київ.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: д.м.н., проф., чл.-кор. НАМН України Ю.В. Думанський

Програма та робоча програма затверджена на засіданні
Вченої ради Інституту експериментальної патології,
онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України
Протокол № 10 від «23» грудня 2020 р.

Голова Вченої ради
Інституту експериментальної патології,
онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького
НАН України, доктор медичних наук, професор,
академік НАН України

_____ /В.Ф. Чехун/
(підпис)

«23» 12 2020 р.

Головний науковий співробітник
відділу моніторингу пухлинного процесу та дизайну терапії
доктор медичних наук, професор, чл.-кор. НАМН України

_____ Ю.В. Думанський
(підпис)

«23» 12 2020 р.

© д.м.н., проф., чл.-к. НАМН України Ю.В. Думанський, 2020 р.
© ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України, 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма вивчення навчальної дисципліни **«Сучасні методи діагностики та лікування злоякісних пухлин основних локалізацій»** складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки доктора філософії з галузі знань 22 – Охорона здоров‘я

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 4,0</td><td>Галузь знань
22 – Охорона здоров‘я
(шифр, назва)</td><td>Нормативна</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість годин для денної форми навчання – 120 годин (20 тижнів)</td><td rowspan="3">Спеціальність
222 - Медицина</td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td></tr>
<tr><td>Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Тижневих годин для денної форми навчання:
6 годин, з них:</td><td rowspan="5">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
Доктор філософії</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td>Аудиторні години</td></tr>
<tr><td>Аудиторних годин – 2,0</td><td>40</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Годин самостійної роботи аспіранта – 4,0</td><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>80 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Всього: 120 годин</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: іспит</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Сучасні методи діагностики та лікування злоякісних пухлин основних локалізацій» належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної наукової підготовки аспірантів зі спеціальності «222-медицина», спеціалізація-онкологія на другому році навчання. Вона забезпечує професійний розвиток майбутнього здобувача наукового ступеню та спрямована на отримання знань, які стосуються основних принципів ранньої діагностики, скринінгу і лікування злоякісних пухлин різних локалізацій з урахуванням їх морфологічної структури і поширеності процесу.

В рамках дисципліни **«Сучасні методи діагностики та лікування злоякісних пухлин основних локалізацій»** аспіранти набудуть ґрунтовних базових знань з питань діагностики і лікування хворих на рак молочної залози, раку шлунка, легені, ободової і прямої кишки, пухлин жіночої статевої сфери. Особлива увага буде приділена значенню інструментальних та морфологічних методів діагностики стосовно кожної нозологічної форми новоутворення для визначення ступеня злоякісності і поширеності пухлинного процесу, що є важливим як при призначенні адекватного лікування, так і при визначенні прогнозу захворювання.

Мета навчальної дисципліни «Сучасні методи діагностики та лікування злоякісних пухлин основних локалізацій»: дати знання щодо основної концепції, принципів та сучасного стану ключових методів діагностики та лікування злоякісних новоутворень основних локалізацій з метою підготовки аспірантів як ефективних дослідників і викладачів вищої школи, здатних аналізувати спеціальну літературу в галузі клінічної онкології та застосовувати отриману інформацію і знання для визначення обсягу та характеру використовуваних діагностичних і лікувальних заходів.

<u>Основним завданням</u> ***вивчення дисципліни*** **«Сучасні методи діагностики та лікування злоякісних пухлин основних локалізацій» є:** усвідомлення аспірантом професійної значущості практичної діяльності науковця – як фахівця в галузі медичних наук, який здатний свідомо застосовувати теорію навчання від наукового процесу до прикладного аспекту; досягти певного розвитку професійних навичок і вмінь та вміло здійснювати самоконтроль, самоаналіз, об'єктивну самооцінку своєї наукової та науково-організаційної діяльності.

В результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- основоположні принципи і сучасний стан існуючих діагностичних і лікувальних заходів у хворих на злоякісні пухлини основних локалізацій;
- основні принципи морфологічної та імуногістохімічної діагностики пухлин людини, що впливають на визначення тактики лікування хворих на злоякісні новоутворення основних локалізацій.
- теоретичні засади, що лежать в основі клінічних проявів пухлинного процесу у хворих на злоякісні новоутворення:

вміти:

-демонструвати знання щодо диференційно-діагностичних ознак ступеня злоякісності пухлинного процесу з урахуванням їх походження у онкологічних хворих;

-в конкретних ситуаціях вміти визначати алгоритм діагностичних заходів, спрямованих на встановлення діагнозу захворювання і ступеня його поширеності;

-використовувати отримані на лекціях, семінарських та практичних заняттях знання у науковій роботі при аналізі клінічного матеріалу, який в подальшому може стати джерелом інформації для наукової діяльності.

3. Робоча програма навчальної дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни «**Сучасні методи діагностики та лікування злоякісних пухлин основних локалізацій**» включає 2 змістовних модуля (лекції, семінарські та практичні заняття з формулюванням завдань), які мають бути виконані аспірантами в рамках навчального курсу. Такий підхід забезпечить застосування набутих теоретичних знань під час виконання дисертаційного дослідження та проведення самостійної наукової роботи.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів	Кількість годин				
	Усього	Лекції (№№ тем)	Семінари (№№ тем)	Практичні (№№ тем)	Самостійна робота
Модуль 1 «Теоретичні основи діагностики та лікування хворих на рак різного генезу»					
Тема 1. Стан діагностичної та онкологічної допомоги населенню України	18	2(1)	4 (1-2)	-	12
Тема 2. . Сучасні підходи щодо удосконалення діагностики новоутворень шлунково-кишкового тракту	24	4 (2-3)	4 (3-4)	-	16
Тема 3. Диференційна діагностика новоутворень бронхо-легеневої системи.	18	2 (4)	4 (5-6)	-	12
Тема 4 Особливості діагностики новоутворень	16	2(5)	2 (7)	-	8

раку грудної залози.					
Разом за змістовним модулем 1	***76***	***10***	***14***	***-***	***48***
Модуль 2 «Основа сучасних підходів до діагностики та лікування хворих із злоякісними пухлинами основних локалізацій»					
Тема 6. Практичні підходи до діагностики солідних новоутворень	44	-	4 (8-9)	12 (1-6)	32
Разом за змістовним модулем 2.	***44***	***-***	***4***	***12***	***32***
Усього годин	**120**	**10**	**18**	**12**	**80**

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Стан діагностичної та онкологічної допомоги населенню України (діагностика нових випадків раку, наслідки несвоєчасної діагностики, онкологічні огляди в Україні, дитяча онкологія, рівень захворюваності та смертності, спеціальне лікування онкологічних хворих).	2
2.	Рак шлунка на шляху до вирішення проблеми. Основні причини виникнення раку цієї локалізації. Захворюваність на рак шлунка і якість діагностики. Фактори ризику і сучасні методи лікування.	2
3.	Рак товстої (КРР) кишки. Основні причини виникнення. Захворюваність і смертність у хворих на колоректальний рак. Фактори ризику виникнення КРР (вік, особливості харчування), передпухлинні захворювання, розвиток раку товстої кишки на тлі поліпозу. Скринінг раку товстої кишки.	2
4.	Рак легені. Основні причини виникнення. Морфологічна класифікація раку легені. Первинна і уточнююча діагностика раку, причини пізньої діагностики. Методи лікування раку легені в залежності від стадії захворювання і морфологічної структури пухлини та їх ефективність.	2
5.	Рак молочної залози. Захворюваність і смертність. Вроджені аномалії грудних залоз, рак у чоловіків, фактори ризику розвитку раку молочної залози (РМЗ). Клінічні форми РМЗ, інструментальна та морфологічна діагностика пухлин молочної залози	2
	Всього	**10**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Епідеміологія злоякісних пухлин. Класифікація. Онкологічна захворюваність в залежності від статі і віку хворих.Частота злоякісних пухлин основних локалізацій. Наслідки несвоєчасної діагностики раку в Україні.	2
2.	Основні причини виникнення раку різних локалізацій. Шляхи	2

	та успішність протиракової боротьби.	
3.	Рак стравоходу. Передракові захворювання, захворюваність та смертність. Метастазування раку стравоходу в залежності від локалізації пухлинного процесу.	2
4.	lнструментальна і морфологічна діагностика раку стравоходу. Варіанти і основні принципи лікування.	2
5.	Паранеопластичні синдроми, що визначають клінічний перебіг раку легені.	2
6.	Стандарти лікування раку легені залежно від основних факторів, що визначають результати захворювання.	2
7.	Фактори прогнозу, що визначають безпосередні та віддалені результати комбінованого і комплексного лікування раку молочної залози. Персоніфіковане лікування раку молочної залози. Стандарти комплексної терапії.	2
8.	Основні клінічні прояви та особливості диференційної діагностики злоякісних пухлин жіночої статевої сфери	2
9.	Клінічні прояви раку шкіри в залежності від морфологічної форми пухлини, особливості диференційної діагностики, сучасні методи лікування	2
	Всього	**18**

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Злоякісні пухлини щитоподібної залози, оптимальні методи ранньої і диференційної діагностики та порядок ·їх використання, сучасні принципи лікування, фактори прогнозу, оцінка ефективності проведеного лікування.	1
2.	Оптимальні методи сучасної діагностики та порядок їх використання при раку шлунка, основні помилки в діагностиці та лікуванні, фактори прогнозу, оцінка ефективності проведеного лікування.	2
3.	Пухлини ободової і прямої кишки, основні клінічні прояви та особливості диференційної діагностики, сучасні методи лікування, показання та протипоказання до·їх використання, закономірності метастазування.	2
4.	Сучасні уявлення про причини виникнення різних пухлин грудної порожнини, первинна та вторинна профілактика; сучасні методи обстеження хворих з пухлинами грудної клітини (радіоізотопні, улыразвукові, ендоскопічні, МРТ, КТ, морфологічні); основні клінічні прояви раку легені в залежності від морфологічної структури та клініко-анатомічних форм та росту пухлини, особливості диференційної діагностики.	2
5.	Клінічна картина і рання діагностика раку молочної залози (РМЗ), біологічні особливості, роль гормональних порушень у розвитку злоякісних пухлин молочної залози; загальні принципи комбінованого і комплексного лікування раку молочної залози, показання та протипоказання.	2
6.	Основні клінічні прояви та особливості диференційної	2

	діагностики злоякісних пухлин жіночої статевої сфери	
7.	Клінічні прояви раку шкіри в залежності від морфологічної форми пухлини, особливості диференційної діагностики, сучасні методи лікування; меланома шкіри, складності діагностики, закономірності метастазування, оцінка ефективності проведеного лікування.	1
	Всього	**12**

Тематика самостійної роботи аспіранта в рамках навчальної програми (82 годин)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ознайомлення з професійними обов'язками аспіранта, робочою програмою та навчальним планом дисципліни, що викладається	1
2.	Робота з сучасними джерелами наукової інформації для засвоєння лекційного матеріалу.	20
3.	Робота з сучасними джерелами наукової інформації для підготовки до семінарських занять. На основі засвоєного лекційного матеріалу дисципліни підготовка презентації та/або реферату.	35
4.	Засвоєння методичних підходів та інструкцій/протоколів для підготовки до практичних занять	24
	Всього	**80**

Викладач зобов'язаний:

- довести до відома аспірантів програму навчальної дисципліни та ознайомити із графіком її проходження;
- ознайомити аспірантів з їх правами і обов'язками під час проходження занять з навчальної дисципліни (лекції, семінарські, практичні;
- надавати методичні рекомендації та консультації з питань навчальної дисципліни;
- в рамках навчальної дисципліни рецензувати науково-методичні матеріали (реферати, оглядові статті), підготовлені аспірантом;
- контролювати відвідування аспірантом семінарських і практичних занять, систематично вести журнал обліку відвідування навчальних занять аспірантом;
- після закінчення курсу викладання навчальної дисципліни оцінити виконання запланованих заходів і надати оцінку на кожного аспіранта.

Викладач має право:

- вимагати від аспірантів дотримання вимог цієї навчальної програми;
- вимагати від аспірантів виконання запланованих заходів;
- вимагати від аспірантів дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку.

Аспірант зобов'язаний:

- перед початком викладання навчальної дисципліни ознайомитися з планом навчальної програми;
- виконувати завдання, заплановані у плані навчальної дисципліни;
- дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку за місцем навчання;

Аспірант має право:

- користуватись матеріально-технічною базою інституту;
- звертатись за консультаціями до наукового керівника та науково-педагогічних працівників інституту.

Підведення підсумків навчальної програми проводиться викладачем шляхом аналізу успішності засвоєння матеріалу в рамках навчальної дисципліни через контролюючі заходи.

Контроль знань здійснюється за рейтинговою системою:

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка		Іспит
A	90 – 100	5	Відмінно	Обирається відповідне
B	82-89	4	Дуже добре	
C	74-81		Добре	
D	67-73	3	Задовільно	
E	60-66	2	Незадовільно	

7. Методи контролю

1. Поточний контроль здійснюється викладачем за обліком відвідування та активності роботи аспірантів в процесі викладання дисципліни
2. Підсумковий семестровий контроль здійснюється викладачем наприкінці викладання курсу навчальної дисципліни шляхом оцінювання цілісної систематичної підготовки аспіранта протягом конкретного періоду. Кінцевим результатом є іспит.

Поточний підсумковий контроль знань (ППКЗ) і розподіл балів, які отримують аспіранти

Види поточного контролю:

- Відвідування лекційних (5) занять – (0-1 бал за кожне)
- Рівень активності роботи на семінарських (9) заняттях – (0-3 бали за кожне);
- Рівень активності роботи на практичних заняттях (6) – (0-2 бали за кожне);
- Підготовка реферату та або презентації для виступу – 0-5 балів;

Номер змістовного модуля (кількість навчальних аудиторних годин)	Кіль-кість лекцій них занять (№№ тем)	Кіль-кість семі-нар-ських занят ь	Кіль-кість прак-тич-них занят ь	Оцінка активності роботи, кількість балів (мінімальна/максимальна)				
				на лекцій-них заняттях	на семінар-ських заняттях	на практич-них заняттях	при виконанн і самост. завдань	Результат поточного підсумко-вого контролю
Змістовний модуль №1 (24)	5 (1-5)	7 (1-7)	-	5	14/21	0	3/5	22/31
Змістовний модуль №2 (16)	-	2 (8-9)	6 (1-6)	-	4/6	6/12	3/5	13/23
РАЗОМ (40)	**х**	**х**	**х**	**5**	**18/27**	**6/12**	**6/10**	**33/54**

Обов'язковим для допуску до підсумкового семестрового контролю є отримання аспірантом **33-54 балів** в процесі поточного контролю.

Вимоги щодо допуску до підсумкового семестрового контролю знань (ПСКЗ):

1 Не мати пропусків з практичних занять;
2. Не мати пропусків з лекційних занять;
3. Виконання самостійних завдань за тематикою, що пропонується викладачем;
4 За кожним модулем підготувати доповідь з презентацією або реферат (тематика обирається разом з викладачем);
5. Успішно виконати контрольні завдання.

Підсумковий семестровий контроль знань(ПСКЗ) і розподіл балів, які отримують аспіранти.

Формою ПСКЗ – є іспит.
ПСКЗ складається з трьох завдань, кожний з яких оцінюється від 1 до 15 балів.

Назва дисципліни	Кіль-кість лекцій-них занять	Кіль-кість семінар-ських занять	Кіль-кість прак-тичних занять	Оцінка активності роботи, кількість балів (мінімальна/максимальна)		
				Результат поточного підсумкового контролю	Результат семестрового підсумкового контролю	Загальний підсумковий результат
«Сучасні методи діагностики та лікування злоякісних пухлин основних локалізацій»	**5**	**9**	**6**	**33/54**	**30/45**	**63/99**

8. Методичне забезпечення

Методичні вказівки, програми. Монографії, підручники, навчальні посібники, збірки наукових праць, статті та їх електронні форми, презентації.

9.Рекомендована література

1.Молочная железа: рак и предраковые заболевания. Под ред. В.И.Тарутинова. К.: «Полиграфист», 2006.-416с.
2.Лекції з клінічної онкології. Том 1. (Пухлини травного тракту). учб. посіб. для студентів. інтернів та сімейних лікарів/За ред.Г.В.Бондаря.-Донецьк: Норд Компьютер, 2006,-256с.
3.Вибрані лекції з клінічної онкології: навч. посіб./Бондар Г.В., Думанський Ю.В., Антіпова С.В., Попович А.Ю. та ін.-Луганськ:ВАТ «Луганська обласна друкарня»,2009.-560с.
4.Онкологія. Вибрані лекції для студентів і лікарів / За ред. В.Ф. Чехуна. - К.: Здоров‘я України, 2010.-768 с.
5.Савран В.Р., Кенс А.А., Мриглоцький М.М., Савран В.В. Рак молочної залози: навч. посібник з онкології.-Львів, 2012-240с.
6.Думанский Ю.В.,Синяченко О.В.,Игнатенко Г.А.Семейный врач(врач общей практики).-Донецк: Донбасс,2013.-256с.ил.
7.Диагностика и лечение злокачественных новообразований. Клинические протоколы. Под ред.В.И.Чиссова.М.:ФГБУ «МНИОИ им.П.А.Герцена», 2013.-илл.-599с.
8. Основы клинической онкологии/И.Ф.Хурани, А.Я.Какарькин, А.Ф.Ковальчук. Вінниця: ТОВ Нілан-ЛТД, 2014.-160с.
9.TNM-класифікація,7-ме видання. Фецич Т.Г., Сліпецький Р.Р./За загальною ред.Фецича Т.Г.-Львів, 2014-169с.
10.Онкологія: підручник/Ю.В.Думанський, А.І.Шевченко, І.Й.Галайчук та ін.; за ред. Г.В.Бондаря, А.І.Шевченко, І.Й.Галайчука.-2-е вид., перероб. та допов. -К.: ВСВ «Медицина», 2019.-520с.
11.Рак шлунка:сучасні методи донозологічної діагностики та особливості хірургічного лікування/Ю.О.Вінник, І.Ю.Багмут, В.І.Жуков та ін.; за ред.Ю.О.Вінника.-Харків.Золоті сторінки, 2019.-308с.
12.Статті у фахових виданнях.